

Crna Gora
VRHOVNO DRŽAVNO TUŽILAŠTVO

1 TM. broj 7/21
Podgorica, 10. 02. 2021 god

Vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore

Izvještaj o radu za 2020. godinu

VRHOVNO DRŽAVNO TUŽILAŠTVO CRNE GORE

Vrhovno državno tužilaštvo osnovano je za teritoriju Crne Gore, sa sjedištem u Podgorici. Vrhovno državno tužilaštvo postupa pred Vrhovnim sudom Crne Gore, Apelacionim sudom Crne Gore, Upravnim sudom, drugim sudovima i drugim državnim organima, u skladu sa zakonom.

Vrhovnom državno tužilaštvo podiže, u skladu sa zakonom, zahtjev za zaštitu zakonitosti protiv pravosnažnih sudskih odluka i protiv sudskog postupka koji je prethodio tim pravosnažnim odlukama, ako je povrijeđen zakon. Zahtjev za zaštitu zakonitosti može se podnijeti i kad je odlukom Evropskog suda za ljudska prava ili drugog suda osnovanog potvrđenim međunarodnim ugovorom utvrđeno da su u toku krivičnog postupka povrijeđena ljudska prava i osnovne slobode i da je sudska odluka zasnovana na takvoj povredi, a nadležni sud nije dozvolio ponavljanje krivičnog postupka ili se povreda učinjena sudskom odlukom može otkloniti ukidanjem odluke ili njenim preinačenjem, a bez ponovnog vođenja postupka. Zahtjev može podići Vrhovno državno tužilaštvo i kad je sudska odluka zasnovana na zakonu ili drugom propisu koji je prestao da važi na osnovu odluke Ustavnog suda, ukoliko sud nije dozvolio ponavljanje krivičnog postupka ili se povreda učinjena u sudskoj odluci može otkloniti ukidanjem odluke ili njenim preinačenjem, bez ponavljanja krivičnog postupka.

Vrhovno državno tužilaštvo vrši i druge poslove koji nijesu propisani kao nadležnost drugih državnih tužilaštava.

Vrhovni državni tužilac rukovodi radom Vrhovnog državnog tužilaštva i Državnog tužilaštva u cjelini.

Rad Vrhovnog državnog tužilaštva i Državnog tužilaštva u cjelini zasniva se na načelima ustavnosti i zakonitosti, samostalnosti, nepristrasnosti i javnosti.

Rad na predmetima u drugostepenom krivičnom postupku (KTŽ upisnik)

U 2020. godini Vrhovno državno tužilaštvo je imalo 139 predmeta u drugostepenom krivičnom postupku, formiranih po žalbama na presude viših sudova kao prvostepenih sudova. Iz ranijeg perioda prenijet je jedan predmet, tako da je u 2020. godini bilo u radu ukupno 140 predmeta.

Državni tužioci u Vrhovnom državnom tužilaštvu prisustvovali su na 52 sjednice Apelacionog suda Crne Gore, s tim što su u svim predmetima dali pismene i obrazložene predloge, koji su sadržavali pravni stav tužioca, kao i na 24 glavna pretresa koji su u skladu sa zakonom otvoreni pred Apelacionim sudom Crne Gore.

Na kraju izvještajnog perioda nije ostao ni jedan predmet u radu .

Rad na predmetima po inicijativama i predlozima za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti (KTZ upisnik)

U izvještajnom periodu Vrhovno državno tužilaštvo imalo je u radu 88 predmeta. Iz ranijeg perioda prenijeto je 12 predmeta, tako da je u 2020. godini bilo u radu ukupno 100 predmeta.

Od ukupnog broja predmeta, po inicijativama za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti, saglasno čl.437 ZKP-a, bio je u radu 41 predmet, a po predlozima osuđenog i njegovog branioca 59 predmeta.

Rješavajući po inicijativama, nakon razmatranja spisa predmeta nadležnih sudova, odbijeno je 36 inicijativa zbog nepostojanja razloga za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti, o čemu su obaviješteni podnosioci inicijativa. Po inicijativama, u dva predmeta Vrhovno državno tužilaštvo podiglo je zahtjev za zaštitu zakonitosti pred Vrhovnim sudom Crne Gore. Vrhovni sud Crne Gore je donio jednu presudu kojom je usvojen zahtjev za zaštitu zakonitosti. Tri inicijative su prevedene u druge upisnike, od čega dvije u UTP upisnik, a jedna u GT upisnik.

Odlučujući po predlozima osuđenog i branioca za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti, Vrhovno državno tužilaštvo je u 47 predmeta donijelo rješenje o odbijanju predloga zbog nepostojanja razloga za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti. Protiv rješenja Vrhovnog državnog tužilaštva o odbijanju predloga za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti, kao neosnovanog, izjavljena je 31 žalba. Rješavajući po žalbama na rješenja o odbijanju predloga za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti, do kraja izvještajnog perioda Vrhovni sud Crne Gore donio je dva rješenja kojima su žalbe uvažene i 29 rješenja kojima su žalbe odbijene kao neosnovane i potvrdio rješenje Vrhovnog državnog tužilaštva.

Po predlozima, u šest predmeta Vrhovno državno tužilaštvo podiglo je zahtjev za zaštitu zakonitosti pred Vrhovnim sudom Crne Gore.

Odluka je donijeta u šest predmeta na način što je usvojen zahtjev za zaštitu zakonitosti, dok je jedan predmet ostao u radu kod Vrhovnog suda.

Na kraju izvještajnog perioda kod Vrhovnog državnog tužilaštva ostalo je u radu šest predloga za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti koji su prenijeti u rad u 2021. godinu.

Rad na raznim krivičnim predmetima (KTR upisnik)

Po ovom upisniku formirano je 198 predmeta, od čega radi određivanja nadležnosti državnog tužilaštva u pojedinim predmetima osam predmeta; po podnescima građana 69 predmeta; po krivičnim prijavama 89 predmeta; po zahtjevima za izuzeće državnog tužioca tri predmeta; po zahtjevima za vanredno ublažavanje kazne 27 predmeta; po žalbama protiv odluke kojom se odbija zahtjev za izuzeće Višeg tužioca dva predmeta.

Iz prethodne godine prenijeta su u rad dva predmeta, tako da je u 2020. godini u radu bilo ukupno 200 predmeta.

Na kraju izvještajnog perioda ostao je u radu jedan predmet koji je prenijet u rad u 2021. godinu.

Rad na predmetima po pritužbama na rješenja o odbacivanju krivične prijave (KTR-P upisnik)

Po ovom upisniku formirano je ukupno 107 predmeta od čega su 87 pritužbe na rješenja Specijalnog državnog tužilaštva, 11 pritužbi na rješenja viših državnih tužilaštava, sedam pritužbi na rješenja osnovnih državnih tužilaštava i dvije na rješenja Vrhovnog državnog tužilaštva.

Iz prethodne godine ostalo je u radu 11 predmeta od čega deset pritužbi na rješenja Specijalnog državnog tužilaštva i jedna na rješenje Osnovnog državnog tužilaštva, tako da je u 2020. godini u radu bilo ukupno 118 predmeta.

Od ukupnog broja podnijetih pritužbi 100 je ocijenjeno kao neosnovano, tri kao osnovane, a osam pritužbi je proslijeđeno na nadležnost Višem tužilaštvu kao nadležnom za odlučivanje.

Na kraju izvještajnog perioda ostalo je u radu sedam predmeta koji su prenijeti u rad u 2021. godinu.

Rad na krivičnim predmetima po zamolnicima za međunarodnu pravnu pomoć (KMP upisnik)

U Vrhovnom državnom tužilaštvu formiran je 331 predmet u vezi pružanja međunarodne pravne pomoći.

Iz prethodne godine ostala su u radu tri predmeta, tako da je u 2020. godini u radu bilo ukupno 334 predmeta.

Shodno članu 34 i 35 Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, Vrhovno državno tužilaštvo preko Ministarstva pravde Crne Gore ustupilo je 101 predmet, u kojima su učinioci krivičnih djela strani državljani, a krivično djelo je izvršeno na teritoriji Crne Gore.

Shodno članu 36 Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, Državno tužilaštvo je preuzelo krivično gonjenje u 26 predmeta protiv crnogorskih državljana koji su krivična djela učinili u inostranstvu.

Shodno članu 42 Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, Vrhovno državno tužilaštvo postupalo je u 204 predmeta u kojima su pruženi drugi oblici međunarodne pravne pomoći.

Na kraju izvještajnog perioda ostalo je u radu osam predmeta koji su prenijeti u rad u 2021. godinu.

Predmeti prenošenja i razmjene informacija sa EUROJUST-om (E upisnik)

U toku 2020. godine u E upisniku formirano je 58 predmeta i u svim predmetima je postupljeno.

Posredstvom državne tužiteljke za vezu sa EUROJUST-om u navedenim predmetima ostvarena je komunikacija sa nacionalnim deskovima u EUROJUST-u i to sa : Belgijom, Mađarskom, Francuskom, Slovenijom, Hrvatskom, Holandijom, Predstavništvom Kraljevine Danske, Njemačkom, Švedskom, Češkom, Finskom, Latvijom, Slovačkom, Kiprom, Španijom i državnom tužiteljkom Republike Srbije za vezu sa EUROJUST-om.

Rad na upravnim predmetima (UTP upisnik)

U izvještajnoj godini Vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore, imalo je u radu 37 predmeta iz upravne materije, Utp upisnika. Predmeti su formirani uglavnom po inicijativama za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti protiv pravosnažnih odluka, na osnovu Zakona o prekršajima, te povodom predloga za podnošenje tužbi Upravnom sudu za pokretanje upravnog spora. U predmetima koji su formirani povodom inicijativa za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti, po Zakonu o

prekršajima, u 35 predmeta ocijenjeno je da nijesu ispunjeni uslovi za podizanje ovog vanrednog pravnog lijeka, o čemu su podnosioci inicijativa uredno obaviješteni, dok je u jednom predmetu podignut zahtjev za zaštitu zakonitosti, protiv pravosnažnih rješenja sudova za prekršaje, po kojem zahtjevu je Vrhovni sud Crne Gore donio presudu, kojom je zahtjev za zaštitu zakonitosti usvojen. Vrhovno državno tužilaštvo u izvještajnom periodu, nije podnijelo ni jednu tužbu Upravnom sudu Crne Gore.

Jedan predmet iz ovog upisnika preveden je u GT upisnik.

Na kraju izvještajnog perioda svi predmeti su obrađeni.

Rad na građanskim predmetima (GT upisnik)

Vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore, u izvještajnom periodu imalo je ukupno 54 predmeta iz građanske materije, od čega 15 inicijativa za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti na osnovu Zakona o parničnom postupku, kao i 39 revizija, koje osnovni sudovi i Privredni sud Crne Gore dostavljaju Vrhovnom državnom tužilaštvu Crne Gore, u skladu sa Zakonom o parničnom postupku. U 13 predmeta ocijenjeno je da nije ispunjen zakonski osnov za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti protiv pravosnažne sudske odluke, propisan članom 416 Zakona o parničnom postupku, o čemu su stranke uredno obaviještene.

Dva predmeta su prevedena u UTP upisnik.

Svi predmeti su obrađeni.

Rad na ostalim parničnim predmetima (PR upisnik)

U ovaj upisnik, u izvještajnom periodu, upisano je ukupno 736 predmeta, od čega su 403 predmeta formirana povodom dostavljenih prvostepenih i drugostepenih rješenja Komisija za povraćaj oduzetih imovinskih prava i obeštećenje, odnosno Komisije za žalbe Vlade Crne Gore, a shodno članu 35 stav 3 Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju, radi ocjene o postojanju osnova za pokretanje upravnog spora protiv konačnih rješenja donjetih po navedenom zakonu, u smislu člana 35 stav 4 pomenutog zakona. U ovim predmetima je ocijenjeno da nije bilo zakonskog osnova za preduzimanje pravnih radnji u smislu člana 35 stav 4 Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju.

Takođe, u ovaj upisnik, upisani su i predmeti koji su formirani po osnovu dostavljenih ugovora o sticanju i raspolaganju nepokretnim i pokretnim stvarima i drugim dobrima veće vrijednosti u državnoj imovini (331), koji se Vrhovnom državnom tužilaštvu dostavljaju po osnovu čl.61 Zakona o državnoj imovini. Vrhovno državno tužilaštvo je ocijenilo da se radi o pravno valjanim ugovorima, te da nije bilo smetnji za realizaciju istih. Dva predmeta su formirana po predlozima

Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa povodom pokretanja postupka mirnog rješavanja spora, po kojim predmetima su postupci u toku.

Jedan predmet je preveden u TU upisnik. Svi predmeti su obrađeni.

Iz prethodne godine ostalo je u radu osam predmeta po kojima je postupljeno u 2020.godini, tako da je u ovom upisniku bilo ukupno 744 predmeta.

Rad na predmetima tužilačke uprave

U upisniku tužilačke uprave "TU" u 2020.godini evidentirano je 582 predmeta.

Svi predmeti iz ovog upisnika su obrađeni.

U upisniku tužilačke uprave za predstavke i pritužbe "TUPP" u 2020.godini evidentirana su 83 predmeta od čega je 68 obrađenih, a 15 predmeta je prenijeto u rad u 2021.godinu.

U upisniku Tužilačke uprave za slobodan pristup informacijama "TUSPI" formirana su 23 predmeta i svi su riješeni u 2020.godini. Od ovog broja, 22 predmeta odnose se na zahtjeve za slobodan pristup informacijama dok se jedan predmet odnosi na Vodič za slobodan pristup informacijama. Od 22 zahtjeva za slobodan pristup informacijama, 13 zahtjeva podnijela su pravna lica, a 9 zahtjeva fizička lica. Usvojeno je 5 zahtjeva u cjelosti i dozvoljen pristup informacijama, dok su 2 zahtjeva djelimično usvojena. U odnosu na 12 zahtjeva podnosiocima su dostavljena obavještenja, a 3 zahtjeva su odbijena. U izvještajnom periodu nije bilo izjavljenih žalbi na odluke.

Rad Stručne službe u predmetima prema maloljetnicima

U 2020. godini državni tužioci za maloljetnike su Stručnoj službi uputili 16 zahtjeva za obradu 15 maloljetnih učinilaca krivičnih djela i dva mlađa punoljetna lica učinioa krivičnog djela (u 16 predmeta). Izvršena je procjena za dva mlađa punoljetna lica i za 13 maloljetnika, a procjena za dva maloljetnika se nastavlja u 2021. godini. Takođe, završena je procjena za četiri maloljetnika iz 2019. godine, za koje je u 2020. godini dat prijedlog za primjenu vaspitnog naloga, koji su izrečeni i ispunjeni. Nastavljeno je i praćenje vaspitnih naloga započetih u 2019. godini za sedam maloljetnika, koji su ispunjeni. Na taj način, u 2020. godini u Stručnoj službi se radilo sa ukupno 28 maloljetnika i dva mlađa punoljetna lica, u 25 predmeta.

U postupcima koji se tiču maloljetnika na čiju su štetu učinjena krivična djela i prema maloljetnicima koji su svjedoci krivičnih djela. U 2020. godini državni

tužioci su zatražili učešće Stručne službe u 43 krivična postupka, za ukupno 52 maloljetnika. Izvršena je procjena za 52 maloljetna lica. Na zahtjev osnovnog suda, na glavnom pretresu, Stručna služba je dala mišljenje za jedno maloljetno oštećeno lice, za koje se postupak vodi od 2019. godine. Na taj način, Stručna služba je učestvovala u 44 krivična postupka, za ukupno 53 maloljetna lica. Takođe, primjenom audiovizuelne tehnike primjerene potrebama djeteta, uz pomoć Stručne službe, u 2020. godini sprovedeno je ukupno 15 saslušanja maloljetnih lica.

Shodno članu 101 Zakona o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku, provjera podataka o izrečenim alternativnim mjerama u 2020. godini od Stručne službe zatražena je za 89 maloljetnika.

Shodno članu 101 Zakona o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku i Pravilniku o evidenciji o izrečenim alternativnim mjerama Stručna služba je dužna da vodi evidenciju o izrečenim alternativnim mjerama prema maloljetnim licima, a državna tužilaštva i centri bezbjednosti su dužni da dostavljaju Stručnoj službi odluke o izrečenim alternativnim mjerama prema maloljetnim licima. Na taj način, u 2020. godini, u Stručnoj službi evidentirano je 127 alternativnih mjera (91 opomena i 36 vaspitna naloga) i praćena je njihova primjena. Džavna tužilaštva su izrekla 99 alternativnih mjera, od čega je 71 opomena i 28 vaspitnih naloga, a centri bezbjednosti 28 alternativnih mjera od čega je 20 opomena i osam poravnanja sa oštećenim za krivična djela koja se gone po privatnoj tužbi. Od ukupno 28 vaspitnih naloga izrečenih od strane osnovnih državnih tužilaštava u 2020. godini: 24 vaspitna naloga su ispunjena; tri su započeta i izvršenje se nastavlja u 2021. godini; jedan će biti započet u 2021 godini. Od ukupno osam poravnanja sa oštećenim izrečenih od strane centara bezbjednosti, sedam je ispunjeno, a jedno poravnanje nije sprovedeno jer roditelj maloljetnika nije dao saglasnost za primjenu.

Javnost rada

Uprkos epidemiološkoj situaciji tokom 2020.godine Državno tužilaštvo i Tužilački savjet uspjeli su da realizuju brojne aktivnosti predviđene Akcionim planom za 2020.godinu, pratećim dokumentom Komunikacione strategije za Tužilački savjet i Državno tužilaštvo 2020 – 2022.godine.

Aktivnosti su realizovane uz podršku međunarodnih partnera – Ambasdom SAD-a u Podgorici- Biro Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL Program), Organizacijom za evropsku bezbjednost i saradnju(OEBS), kao i Programskom kancelarijom Savjeta Evrope u Podgorici u okviru Programa “ Odgovornost i profesionalizam u pravosudnom sistemu Crne Gore”.

Tokom izvještajne godine nastavljeno je sa realizacijom emisija "Upoznajte tužilaštvo" s ciljem da se rad i funkcionisanje državnotužilačke organizacije građanima objasni na jednostavan i razumljiv način.

Uz podršku Misije OEBS-a u Crnoj Gori dvije emisije prevedene su na gestovni jezik, kako bi se Tužilački savjet i Državno tužilaštvo približili i osobama sa oštećenim sluhom. Emisije su emitovane na javnom servisu, a dostupne su i na youtube kanalu Državnog tužilaštva, kao i na internet stranici tuzilastvo.me.

Tokom prvog talasa koronavirusa tužioci portparoli osnovnih državnih tužilaštava u Crnoj Gori, u čijoj nadležnosti se nalazi krivično djelo nepostupanje po zdravstvenim propisima za suzbijanje opasne zarazne bolesti, na dnevnom nivou su bili prisutni u medijima, kako lokalnim tako i u medijima sa nacionalnom pokrivenošću, s ciljem upoznavanja građana sa donijetim mjerama nadležnih državnih organa za suzbijanje koronavirusa. Tužioci portparoli su istovremeno apelovali na građane da poštuju donijete mjere jer u suprotnom rizikuju da krivično odgovaraju u slučaju kršenja mjera.

Uz podršku Misije OEBS-a u Crnoj Gori tokom jula i avgusta 2020.godine sprovedeno je istraživanje javnog mnjenja o percepciji Državnog tužilaštva. S obzirom na složenu epidemiološku situaciju uzrokovanu pojavom virusa COVID-19, istraživanje je sprovedeno kao telefonsko, tj. uz upotrebu CATI (Computer Assisted Telephone Interviewing) tehnike.

Kvantitativno istraživanje sprovedeno je na nacionalno reprezentativnom uzorku od 1000 ispitanika.

Istraživanje je pokazalo da blaga većina od 52.6% ispitanika ima pozitivan stav prema Tužilaštvu, 59.8% smatra da je rad Tužilaštva efikasan, 55.1% da je institucija pristupačna i otvorena, 53.5% da je pouzdana, dok je svaki peti ispitanik primijetio promjene na bolje u radu Tužilaštva u posljednjih 12 mjeseci.

U saradnji sa Centrom za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a uz podršku Ambasade SAD-a u Podgorici organizovane su tri obuke za odnose s javnošću - jedna bazična obuka za predstavnike Državnog tužilaštva koji nijesu pohađali obuke za javne nastupe u prethodnom periodu, kao i dvije napredne obuke za tužioce portparole. Ambasada SAD-a u Podgorici, takođe, je podržala PR službu kroz obezbjeđivanje tehničke opreme.

Uz podršku Programске kancelarije Savjeta Evrope u okviru Programa "Odgovornost i profesionalizam u pravosudnom sistemu Crne Gore" organizovana

je obuka za krizno komuniciranje i izrađene smjernice za komunikaciju u kriznim situacijama koje su usvojene na sjednici Tužilačkog savjeta 28.12.2020.godine.

Sve obuke organizovane su uz poštovanje epidemioloških mjera.

Pored navedenog, u izvještajnoj godini Državno tužilaštvo Crne Gore iniciralo je regionalno udruživanje u oblasti odnosa sa javnošću. Inicijativa je ocijenjena kao kvalitetna od strane Projekta Countering Serious Crime in the Western Balkans - IPA 2019. U okviru ovog Projekta dogovorena je tehnička i logistička podrška u dijelu usaglašavanja teksta Memoranduma o saradnji, kao i organizacija sastanka na kojem bi glavni tužioci zemalja regiona potpisali sam Memorandum.

Kao dodata vrijednost inicijativi u cilju neposredne primjene samog Memoranduma dogovoreno je uspostavljanje regionalne platforme PR službi tužilaštava sa ciljem jačanja saradnje i unapređenja kapaciteta.

Pored navedenog, tokom 2020.godine s ciljem usklađivanja sa konkretnim situacijama u praksi, izmijenjeno je Uputstvo za odnose sa medijima i izrađen Akcioni plan za 2021.godinu za sprovođenje Komunikacione strategije, kojim su precizirane konkretne aktivnosti planirane za 2021.godinu.

Odnosi sa nevladinim organizacijama, medijima i drugim institucijama

Saradnja sa nevladinim organizacijama nastavljena je i u izvještajnoj godini kroz učešće predstavnika Državnog tužilaštva u konkretnim projektima nevladinih organizacija.

U skadu sa aktivnostima predviđenim Akcionim planom za 2020.godinu za sprovođenje Komunikacione strategije organizovani su neformalni sastanci sa predstavnicima medija kako bi se uspostavila bolja saradnja i razumijevanje, naročito u situacijama kada Tužilaštvo, radi interesa postupka, ne može medijima saopštiti sve tražene informacije.

Tokom 2020.godine vršilac dužnosti Vrhovnog državnog tužioca imao je više pojedinačnih izjava za štampane i elektronske medije u Crnoj Gori, kao i dva velika intervjua:

- 03.01. 2020.godine - Intervju novinskoj agenciji MINA;

- 27.04. 2020.godine – Intervju za Dnevni list “DAN”.
- V.D. Vrhovnog državnog tužioca takođe je bio jedan od sagovornika za dokumentarni film sniman povodom 20 godina Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu.

Medijima su pored tužilaca portparola, tokom izvještajne godine, bili dostupni i drugi državni tužioci koji su imali više pojedinačnih izjava i objašnjenja za medija povodom konkretnih situacija. Državni tužioci dali su svoj doprinos i za realizaciju dokumentarnog serijala “Put osvete” koji je emitovan na TV Vijesti.

U izvještajnoj godini nastavljena je kontinuirana komunikacija sa javnošću putem mail adrese info.tuzilastvo@tuzilastvo.me

Internet stranica Državnog tužilaštva tuzilastvo.me, osim na crnogorskom redovno je ažurirana i na engleskom jeziku.

Učešće u međunarodnim i nacionalnim komitetima i tijelima

Vrhovni državni tužilac je član Savjeta za vladavinu prava, Savjeta za praćenje sprovođenja Strategije reforme pravosuđa (2014 – 2018) i član Savjeta za praćenje sprovođenja Strategije izvršenja krivičnih sankcija i Akcionog plana za sprovođenje plana Strategije izvršenja krivičnih sankcija (2017-2021).

Predstavnici Državnog tužilaštva aktivno su učestvovali u radu radnih grupa za poglavlja 7, 23 i 24. Predstavnici Državnog tužilaštva su članovi operativnih timova za praćenje sprovođenja Strategije reforme pravosuđa, Strategije i Akcionog plana za izvršenja krivičnih sankcija.

Vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore ima stalne članove u delegaciji Crne Gore u Komitetu Savjeta Evrope MONEYVAL za brobu protiv pranja novca i finansiranja terorizma. Imajući u vidu pandemiju izazvanu virusom COVID 19, održana su online plenarna zasijedanja Komiteta, na kojima su tužioci aktivno učestvovali.

Državni tužioci su stalni članovi u delegaciji Crne Gore koji učestvuju u Konferenciji Savjeta Evrope koju čine potpisnice Konvencije o pranju, traženju, zapljeni i konfiskaciji prihoda stečenih kriminalom i o finansiranju terorizma (COP 198). Savjet Evrope je 2009. godine osnovao ovaj Komitet, pri čemu je državni

tužilac i šef delegacije Crne Gore. Na redovnom plenarnom zasijedanju ovog Komiteta, koje je održano 22-23. oktobra 2019. godine u Strazburu, državni tužilac iz Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici je izabran za potpredsjednika ovog Komiteta. Crna Gora je po prvi put od osnivanja ovog Komiteta dobila ovako jedno značajno mjesto u Komitetu. U 2020.godini, državna tužiteljka koja je potpredsjednica ovog Komiteta, učestvovala je na plenarnom zasijedanju i ujedno bila izvijestilac za ocjenjivanje člana 3 Konvencije.

Takođe, državni tužioci učestvuju i u radu Komiteta Savjeta Evrope za borbu protiv terorizma (CDCT).

Na osnovu Sporazuma sa Savjetom Evrope, Tužilački savjet je u decembru 2020.godine, uputio državnu tužiteljku Osnovnog državnog tužilaštva na rad u Komitet Savjeta Evrope za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma MONEYVAL.

Vrhovno državno tužilaštvo je član Međunarodne asocijacije tužilaca (IAP), koja je jedino svjetsko udruženje tužilaca posvećeno uspostavljanju i poboljšanju profesionalnog rada i etike tužilaca širom svijeta; promovisanju vladavine prava; nepristrasnosti tužilaca; poštovanje ljudskih prava i poboljšanju međunarodne saradnje u borbi protiv kriminala. Tokom 2020.godine redovno smo pratili online aktivnosti ovog udruženja.

Vrhovno državno tužilaštvo od 2010. godine aktivno učestvuje u Grupi za ocjenu implementacije Konvencije UN protiv korupcije.

Državni tužilac u Osnovnom državnom tužilaštvu u Podgorici je član Koordinacionog tima za sprovođenje prava intelektualne svojine, član Radne grupe Vlade Crne Gore za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 7 – pravo intelektualne svojine i član Tima za izradu Nacionalne strategije Crne Gore za oblast intelektualne svojine za period od 2020 – 2023. Zbog pandemije virusa korona održano je nekoliko elektronskih sjednica na kojima se raspravljalo o značajnim pitanjima iz ove oblasti.

Državni tužilac u Specijalnom državnom tužilaštvu delegiran je kao nacionalni ekspert za Pregledni mehanizam UNTOC-a (Konvencije UN protiv transnacionalnog oporganizovanog kriminala).

Vrhovno državno tužilaštvo je članica savjetodavne grupe tužilaca zemalja Jugostočne Evrope (SEEPAG). Međutim, ove godine, zbog pandemije, nijesu održavani sastanci.

Učešće Vrhovnog državnog tužioca na konferencijama i drugim skupovima

Epidemiološka situacija doprinijela je da tokom izvještajne godine v.d. Vrhovnog državnog tužioca nije imao brojne bilateralne susrete kao što je to bio slučaj prethodnih godina. Iz istog razloga uzostalo je učešće na konferencijama i drugim skupovima.

Početkom godine (17.01.2020. godine) organizovan je bilateralni susret sa ambasadorom NR Kine NJ.E. Liu Jinom u kineskoj rezidenciji u Podgorici.

Slobodan pristup informacijama

Vrhovnom državnom tužilaštvu podnijeto je 23 zahtjeva za slobodan pristup informacijama. Od ovog broja, 13 zahtjeva podnijela su pravna lica, a 9 zahtjeva fizička lica. Usvojeno je u cjelosti 5 zahtjeva i dozvoljen je pristup informacijama, dok su 2 zahtjeva djelimično usvojena. U odnosu na 12 zahtjeva podnosiocima su dostavljena obavještenja, a 3 zahtjeva su odbijena. U izvještajnom periodu nije bilo izjavljenih žalbi na odluke.

Pored statističkih podataka koji se odnose na broj podnijetih zahtjeva i odlučivanja po istim, bitno je istaći koliko se u prethodnom periodu radilo na proaktivnom pristupu informacijama. Naime, na internet stranici Vrhovnog državnog tužilaštva – www.tuzilastvo.me, svakom građaninu su dostupni podaci / informacije propisane članom 12 Zakona o slobodnom pristupu informacijama. U 2020.godini, shodno članu 11 Zakona o slobodnom pristupu informacijama ažuriran je Vodič za slobodan pristup informacijama, objavljen je Izvještaj o radu za 2020.godinu, Program rada za 2020.godinu i spisak službenih vozila. Redovno se objavljuju rješenja kojima su usvojeni zahtjevi uz informacije kojima je dozvoljen pristup, kao i liste zahtjeva za slobodan pristup informacijama. Redovno se objavljuje i spisak javnih funkcionera i liste obračuna njihovih zarada, naknada i

drugih primanja u vezi sa vršenjem javne funkcije. Osim toga, redovno se ažuriraju i ostali podaci.

U skladu sa članom 42 Zakona o slobodnom pristupu informacijama Vrhovno državno tužilaštvo redovno je dostavljalo i podatke za informacioni sistem Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama.

Državno tužilaštvo će i u narednom periodu blagovremeno postupati po zahtjevima za slobodan pristup informacijama i preduzimati druge aktivnosti u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama.

Stručno usavršavanje

U organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u saradnji sa Savjetom Evrope, Ambasdom SAD u Podgorici i Hrvatskoj, EJTN-om, ERA-om, GIZ-om, EIPA-om, CEPOL-om, UNICEF-om, Kancelarijom UN za pitanja droge i kriminala, OEBS-om, CEDEM-om i drugim domaćim i stranim organizacijama, predstavnici državnih tužilaštava su u toku 2020.godine pohađali:

***obuke i radionice** na sljedeće teme:

„E -learning-imovinska prava EKLJP“; „Pritvor sa aspekta Konvencije o ljudskim pravima“; „Borba protiv terorizma“; „Napredne obuke“; „Borba protiv trgovine ljudima“, Član 2 i 3 EKLJP“-pravo na život i zabrana mučenja; „Obuka za trenere“; „Obuka o ratnim zločinima“; „Modul obuke na temu sajber kriminala, elektronskih dokaza i imovine stečene kriminalnim online putem“; „Etička i disciplinska odgovornost sudija i državnih tužilaca“; „Obuka za maloljetnike“; „Kontrola i potvrđivanje optužnice“; „Odnosi sa javnošću“; „Sudijske i tužilačke vještine“; „Terorizam i učestvovanje u stranim formacijama“; „Borba protiv nelegalnih tokova“; „Transnacionalni organizovani kriminal-tri radionice“; „Radna prava“; „Zaštita svjedoka“; „Smjernice za pružanje međunarodne pravne pomoći po mjeri djeteta“; „Član 13 EKLJP-pravo na djelotvorni pravni lijek“; „Obuka za predavače“; „Lanzarot konvencija“; „Komunikacija u kriznim situacijama“; „Obezbjedenje dokaza i forenzička vještačenja“; „Član 10 EKLJP- sloboda izražavanja“; „Insolventnost u doba pandemije-kako odgovoriti na krizu“; „Primjena povelje EU o osnovnim pravima“; „Medijsko pravo“; „Borba protiv trgovine ljudima“; „Savezništvo u borbi protiv trgovine ljudima“; „Finansijsko upravljanje i kontrola“; „Finansijske istrage-oduzimanje koristi stečene kriminalnom djelatnošću i pranje novca“; „Istrage i krivično gonjenje u cilju borbe protiv krivičnih djela

kojima se krše finansijski interesi EU“; „Član 10. EKLJP - sloboda izražavanja (za sudije i tužioce)“;

***seminare** na sljedeće teme:

„Metodologija i vještine pisanja zahtjeva za međunarodnu pravnu saradnju“; „Okvirne odluke 829 i 947 i njihov uticaj na alternativu pritvora u CG“; „Open Facility program“; „Prestupnici koji koriste situaciju izazvanu korona virusom“; „Eliminisanje rodni predrasuda“; „Seminar međunarodnog pravnog sistema“; „Član 8 EKLJP-pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života“; „Član 14 EKLJP“; „Sloboda izražavanja u vrijeme pandemije“; „Uloga crnogorskog pravosuđa-rodna ravnopravnost EK o ljudskim pravima“; „Seminar u oblasti pravosuđa putem aplikacija Webex, Zoom, Teams, Go to meeting, Moodle, Big Blue Button u vrijeme pandemije covid 19“; „Primjena člana 3 EKLJP“; „Pravo EU u vezi sa zaštitom životne sredine“; „Pristup pravosuđu u vrijeme pandemije“; Raznolikost po pitanju zastupljenosti u pravosuđu i rodna zastupljenost“; „Istraga u krivičnom postupku“; „Insolventnost u doba pandemije COVID-19-Kako odgovoriti na sve veću krizu?“; „Primjena vještačke inteligencije u sprečavanju krivičnih djela, istrazi i kažnjavanju“; „Ograničenja osnovnih prava kod starije populacije u vrijeme pandemije“; „Kancelarija EPPO-Evropskog javnog tužioca: istrage i krivična gonjenja u cilju borbe protiv krivičnih djela kojima se krše finansijski interesi EU“; „Istraga u krivičnom postupku i osnovna prava“

***konferencije:**

„Sporazum o priznanju krivice“; „Pravna akademija“; „COVID-19 i prava zaštićena EKLJP“; „Evropska zatvorska pravda kao standard za evropske zatvorske uslove“.

Takođe, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda je organizovao Okrugli sto „Promocija Lanzarot konvencije“; kojoj je prisustvovao predstavnik Vrhovnog državnog tužilaštva; Uprava za statistiku u saradnji sa UNODC imala je online predstavljanje „Uticaj COVID-19 na trgovinu narkoticima i krijumčarenje migranata“; Agencija za sprečavanje korupcije u saradnji sa Regionalnom antikorupcijskom inicijativom organizovala je 15.ljetnju školu za antikorupcijske praktičare“

U organizaciji Uprave za kadrove, a u okviru Opšteg programa obuke državnih službenika i namještenika, Programa obrazovanja za sticanje ključnih vještina za obavljanje poslova menadžera integriteta, specifičnih i ostalih obuka, predstavnici državnih tužilaštava su pohađali obuke na sljedeće teme: „Izrada kadrovskog plana“; „Rodna ravnopravnost“; „Zakon o upravnom postupku“; „zakon o zaštiti potrošača

u pogledu prava EU: pravila i postupci“; „Integritet i etičke dileme“; „Procjena i upravljanje rizicima“; „Značaj i uloga zviždača“; „Analiza propisa na rizike od korupcije“; „Izrada i spovođenje planova integriteta“; „Prepoznavanje i sprečavanje sukoba interesa“; „Vještine menadžera integriteta“; „Upravljanje promjenama“; „Uloga i značaj nadzora lobiranja“; „Antikorupcijski propisi i posljedice njihovog kršenja“; „Uloga menadžera integriteta“; „Zabrana diskriminacije“; „Timski rad“; „Tajnost podataka“; „Zaštita ličnih podataka“; „Izvjestavanje o upravljanju kontrolama“; „Rezolucija 1325-žene, mir i bezbjednost“.

Ministarstvo vanjskih poslova je tokom 2020. godine je putem Generalnog direktorata za multilateralne odnose, Generalnog direktorata za bilateralne odnose u okviru Direkcije za EU, Direkcije za OEBS i SE, dostavilo pozivna pisma sa brojnih međunarodnih adresa u cilju stručnog usavršavanja, prisustva državnih tužilaca na raznim seminarima, obukama, i konferencijama, te potvrđivanja članstva u raznim radnim grupama UNCOC-a, UNTAC-a i sl. S tim u vezi, u toku 2020.godine Državno tužilaštvo je dobilo poziv na:

„20.konferenciju Alijanse za borbu protiv trgovine ljudima“, Seminar UNODC za predstavnike institucija nadležnih u domenu borbe protiv terorizma“; „29.zasijedanje Komisije UNODC za prevenciju kriminala i krivično pravosuđe“; „Jačanje kapaciteta nacionalnih vlasti-trgovina ilegalnim i opasnim otpadom“; „Početak projekta Iproceeds 2“; „65.godišnjica usvajanja Banduških principa“; „Finansijske istrage kao sredstvo proliferacije“; „11.zasijedanje radne grupe UNCAC-a za prevenciju korupcije“; „Dobro upravljanje i borba protiv korupcije u digitalno doba“ ; „10.zasijedanje država EU -potpisnice Konvencije protiv transnacionalnog kriminala“; „Jačanje borbe protiv ilegalne trgovine“ „Borba sa organizovanim kriminalom kroz strateško partnerstvo“; „Jačanje borbe protiv trgovine ljudima“; „Deradikalizacija i resocijalizacija stranih terorističkih boraca na Zapadnom Balkanu“; „II međusesijski sastanak COSP UNCAC -priprema za Specijalnu sesiju Generalne skupštine EU“; „Jačanje transnacionalnog organizovanog kriminala“; „12.zasijedanje radne grupe UNCAC-a za međunarodnu saradnju“.

Savjet Evrope je tokom 2020.godine realizovao nekoliko radionica, seminara i konferencija, kojima su prisustvovali predstavnici državnih tužilaštava, na sljedeće teme: „Regionalna radionica za istragu i procesne radnje pravnih lica za krivična djela sa elementima korupcije i pranja novca“; „Online komunikacija u sudskom

postupku-standardi ljudskih prava“; „Pranje novca-obuka sa tužioce i policiju“; „Regulatorni okvir za procesuiranje slučajeva utaje poreza“.

Međunarodna organizacija za migracije -IOM organizovala je Radionicu na temu „Regionalna radionica borba protiv krijumčarenja migranata i trgovine ljudima“; Delegacija EU u CG, Vlada CG, UNDP organizovala je konferenciju na temu „Index rodne ravnopravnosti“; EU4ME Evropska unija imala je Panel debatu na temu „Nova metodologija u procesu pristupanja EU-prednosti i nedostaci“; Generalni tužilac Republike Bugarske je poslao poziv na konferenciju „Zaštita eura u državama jugoistočne Evrope i balkanskog regiona“ kao i poziv na „II radni forum generalnih tužilaca“; Pravni fakultet u Beogradu organizovao je obuku na temu „Osposobljavanje za rad na pravnim klinikama“. Ambasada SAD u CG i Ambasada Republike Francuske organizovale su obuke na temu „Finansiranje terorizma“, „Borba protiv terorizma u Jugoistočnoj Evropi“ dok je UNICEF imao trening „Standardne operativne procedure“.

U organizaciji Građanske alijanse, Inicijative mladih za ljudska prava, NVO Identitet, NVO Juventas-a, Udruženja mladih sa hendikepom, MANS-a, CEMI-ja, CEDEM-a, LGBTQ socijalnog centra, Društva profesionalnih novinara i Centra za ženska prava, predstavnici državnih tužilaštava su prisustvovali seminarima, obukama, okruglim stolovima i konferencijama na sljedeće teme:

„Informatičko-dokumentacioni centar -Pravda za prošlost-zalog za budućnost“; „Poštujem te, poštuju me“; „Jačanje kapaciteta stručnih radnika za rad sa djecom i mladima sa socijalno neprilagođenim ponašanjem“; „Pristup pravdi sa OSI i jednako priznanje pred sudom“; „Projekat izgradnje puta Bar-Boljare-prva dionica“; „Rezultati i efekti reforme pravosuđa u CG“; „Primjena člana 5. Konvencije o praksi“; „Trgovina ljudima“; „Sloboda okupljanja“; „Otvorena vrata institucije“; „Konferencija o stanju demokratije u CG“.

Projekti

U izvještajnoj godini relizovane su aktivnosti kroz različite projekte koji su imali za cilj jačanje kapaciteta u implementaciji novih zakonskih rješenja, kao i razmjenu mišljenja sa angažovanim ekspertima za pojedine oblasti.

Državno tužilaštvo učestvuje u međunarodnim projektima.

Posebna projektna podrška pruža se od strane Biroa Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL), u vidu različitih obuka, studijskih posjeta, doniranja opreme, finansiranja štampe materijala i angažovanja eksperata za pojedine oblasti.

Posebno treba ukazati na značaj projekta Horizontalni mehanizam za Zapadni Balkan i Tursku koji predstavlja zajednički program Evropske unije i Savjeta Evrope. Cilj trogodišnjeg programa (maj 2019 – maj 2022. godine) je pružanje podrške korisnicima projekata u Jugoistočnoj Evropi u usklađivanju sa evropskim standardima u tri ključne oblasti: pristup pravdi, borba protiv privrednog kriminala, kao i borba protiv diskriminacije i zaštita prava ugroženih grupa. U okviru ovog programa realizuju se tri projekta koji se odnose na Državno tužilaštvo, i to:

- „Odgovornost u pravosudnom sistemu u Crnoj Gori”,
- „Borba protiv ekonomskog kriminala u Crnoj Gori“ i
- „Borba protiv zlostavljanja, nekažnjivosti i unapređenje primjene sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava na nacionalnom nivou“.

Implementacija projekta IPA 2017 "Borba protiv teških oblika kriminala na Zapadnom Balkanu", nastavljena je u 2020. godini. Navedeni projekat pružao je podršku saradnji Državnog tužilaštva sa EUROJUST-om. Takođe, u okviru ovog projekta realizovane su brojne aktivnosti koje su dale značajan doprinos unapređenju rada Državnog tužilaštva, kako kroz unapređenje stručnosti državnih tužilaca, savjetnika i saradnika kroz sprovođenje specijalističkih obuka, tako i kroz sveobuhvatnu podršku u konkretnim predmetima organizovanog kriminala sa elementima inostranosti kroz ekspertsku, finansijsku, ali i podršku uspostavljanju saradnje sa organima gonjenja zemalja regiona Zapadnog Balkana i država članica Evropske unije. Projekat IPA 2019 "Borba protiv teških oblika kriminala na Zapadnom Balkanu" zvanično je započet 1. jula 2020. godine, a njegova implementacija predviđeno je da traje do juna 2023. godine. Jedan od ključnih ciljeva projekta je i unaprjeđenje operativnih sposobnosti za borbu protiv teškog i organizovanog kriminala i terorizma.

Cilj projekata "EUROL II" koji je završen u oktobru 2020. godine bilo je pružanje pomoći Crnoj Gori u procesu jačanja efikasnosti pravosuđa, borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, finansijskih istraga i oduzimanja imovine stečene kriminalnom djelatnošću.

Saradnja Državnog tužilaštva sa EUROJUST-om

Državno tužilaštvo, u 2020. godini, nastavilo je sa primjenom Sporazuma o saradnji između Crne Gore i EUROJUST-a. U ovoj godini državna tužiteljka za vezu sa EUROJUST-om je radne obaveze u vezi saradnje sa EUROJUST-om obavljala i u uspostavljenoj Kancelariji Crne Gore u EUROJUST-u.

Iz prikaza statističkih podataka proizilazi da je u izvještajnom periodu intezivirana saradnja Državnog tužilaštva sa Eurojust-om. Naime, uspostavljeno uzajamno povjerenje reflektovalo se kroz jednak broj zahtjeva za saradnju, tj. zahtjeva koji su upućeni od strane nacionalnih članova u EUROJUST-u prema državnoj tužiteljki za vezu sa EUROJUST-om, i zahtjeva koji su upućeni od strane državne tužiteljke za vezu prema EUROJUST-u, u konkretnim krivičnim predmetima (kriv.djela nasilničko ponašanje, pranje novca, prevara, nedozvoljen prelaz državne granice i krijumčarenje ljudi, nedozvoljena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga, ubistvo, stvaranje kriminalne organizacije i dr.). Takođe, postupano je i u predmetima, a povodom opštih pitanja koja su se odnosila na upitnike, obavještenja, pozivna pisma, savjete u vezi dostavljanja zamolnica, razmjenu zakonskih rješenja, dostavljanje izvještaja, analiza i sl.).

Usljed posljedica pandemije COVID-19 saradnja Državnog tužilaštva sa Eurojust-om odvijala se i putem online i elektronske komunikacije, koja je omogućila nesmetano održavanje bilateralne saradnje i učestvovanje na Kolegijumima EUROJUST-a.

Dani državnih tužilaca Crne Gore

Zbog pandemije virusa korona tradicionalni događaj "Dani državnih tužilaca" nije održan 1. novembra 2020. godine. Međutim, Udruženje državnih tužilaca ovim povodom pripremilo je reprezentativni Bilten stručnih i naučnih radova čiji su autori državni tužioci i zaposleni u Državnom tužilaštvu Crne Gore. Takođe, ovim svečanim povodom prvi put je štampan Etički kodeks državnih tužilaca Crne Gore sa objašnjenjima pojedinih segmenata ovog Kodeksa, kao i međunarodni i domaći pravni standardi koji se odnose na oblast tužilačke etike.

V.D. VRHOVNOG DRŽAVNOG TUŽIOCA

Ivica Stanković